

دفترچه فنی نصب و اجرا

سیستم لوله‌کشی تک لایه (پلیمری) ◀

سیستم لوله‌کشی پنج لایه (تلفیقی) ◀

سیستم لوله‌کشی پوش‌فیت فاضلابی ◀

تدوین و گردآوری :

مهندس وحید رضا علیشاھی

مهندس رضا محمدپناه

بسمه تعالیٰ

دفترچه فنی نصب و اجرای محصولات گروه صنعتی بزد لوله

(پلیمری - پنج لایه - پوش فیت)

تدوین و گردآوری

مهندس وحید رضا علیشاھی

مهندس رضا محمدپناه

کارخانه بزد: شهرک صنعتی خضرآباد، فاز ۱، پشت بانک رفاه

صندوق پستی: ۸۹۴۷۱۸۳۱۵۱

تلفن واحد فروش: ۰۳۵-۳۷۲۷۷۳۱۴۴

فکس واحد فروش: ۰۳۵-۳۷۲۷۷۳۸۴۵

آشنایی با انواع لوله‌ها

الف) لوله‌های پلیمری

در دهه‌ی اخیر در کشور ما لوله‌های پلاستیکی بجای لوله‌های فولادی به بازار عرضه می‌شود. از رایج‌ترین این لوله‌ها در تاسیسات بهداشتی لوله پلی پروپیلن (P.P) می‌باشد.

برش این لوله‌ها به وسیله قیچی مخصوص می‌باشد و روش اتصال و آببندی با جوش فیوزن در دمای ۲۶۰ درجه سانتی‌گراد است.

اتصالات به صورت‌های ساده و مرکب تولید می‌شود.

اتصال ساده

اتصال مرکب

اتصالات ساده به صورت تماماً با جوش فیوژن و اتصالات مرکب به صورت جوش فیوژن و دندهای (برنجی) آبندی می‌شود.

جهت اتصال لوله‌های (P.P) به شیرآلات و لوله‌های فولادی از اتصالات مرکب استفاده می‌شود.

شاخه لوله‌های (P.P) به صورت ۴ متری به بازار عرضه می‌شود.

این لوله‌ها باید مطابق استاندارد جدول (۱۶-۴-۴-۳) از مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمان باشد و علاوه بر استاندارد فوق باید از نظر بهداشتی با استاندارد NSF61 و DVGW نیز تطابق داشته باشد.

پلی پرو پیلن P.P	پلی اتیلن دمای بالا PE-RT	پلی اتیلن مشبك PEX	جنس لوله استاندارد
6314-1,2	12753-1 5	13025	ISIRI
---	---	7291/5556	BS
8077/8078	16833/16834	16892/16893	DIN
F2389	F2623/F2769	F876/F877	ANSI/ASTM
B137.11	---	B137.5	CAN/CSA
W542	W542	W542	DVGW
15874	---	15875/4065	ISO

معایب این لوله‌های پلیمری :

- ۵ ضریب انبساط حرارتی بالا
- ۶ نفوذ پذیری اکسیژن
- ۷ عبور نور خورشید و باکتری
- ۸ عدم تحمل دما و فشار بالا
- ۹ استحکام مکانیکی پایین
- ۱۰ عدم خم کاری و شکل پذیری

مزایای این لوله‌های پلیمری :

- ۱ عدم خوردگی و پوسیدگی
- ۲ رسوب ناپذیری
- ۳ وزن کم و نصب سریع و آسان
- ۴ زبری پایین

نکته مهم: با توجه به ضریب انبساط حرارتی، استفاده از این لوله‌ها در تاسیسات گرمایشی (رادیاتور و...) رایج نمی‌باشد، ولی لوله و اتصالات بزد لوله، با دارا بودن ویژگی‌های خاص در مواد اولیه، با ضمان‌نامه بیمه ایران برای استفاده در تاسیسات گرمایشی نیز قابل استفاده است.

محصولات پلیمری یزد لوله

زانو بوشندار آچارخور			زانو بوشندار
CODE SIZE 6040012 40x1-1/4 604006 32x1	Hex Female Threaded Elbow	CODE SIZE 6040001 20x1/2 6040003 20x3/4 6040005 25x1/2 6040004 25x3/4 6040007 32x3/4	Code
زانو بوشندار بستدار			زانومغزی بستدار
CODE SIZE 6040002 20x1/2 6040008 25x1/2 6040009 25x3/4 6040010 20x3/4	Female Threaded Battery Connection	CODE SIZE 6290004 20x1/2 6290003 20x3/4 6290001 25x1/2 6290002 25x3/4	Code
سه راه بوشندار			مهره ماسوره
CODE SIZE 6130001 20x1/2 6130004 25x1/2 6130003 25x3/4	Female Threaded Tee	CODE SIZE 6090001 20x1/2 6090002 25x1/2 6090003 32x1 6090004 40x1-1/4	Code
سه راه بوشندار بستدار			زانو بوشندار دوقلو
CODE SIZE 6130002 20x1/2	Female Threaded Tee Battery Connection	CODE SIZE 6090009 20x1/2	Code
اتصال مغزی دار آچارخور			شیرکشویی
CODE SIZE 6170004 32x1 6170005 40x1-1/4 6170006 50x1-1/2 6170007 63x2 6170008 75x2-1/2	Hex Male Threaded Transition	CODE SIZE 6160001 20 6160002 25 6160003 32	Code
اتصال مغزی دار			پل بوشندار
CODE SIZE 6170001 20x1/2 6170002 25x1/2 6170003 25x3/4	Male Threaded Transition	CODE SIZE 6050001 20 6050002 25	Code
بوشن فلزی			سه راهی تبدیل
CODE SIZE 6140001 20x1/2 6140002 20x3/4 6140003 25x3/4 6140004 25x1/2	Female Threaded Transition	CODE SIZE 6240001 25x20x25 6240002 25x20x20 6240003 25x25x20 6240004 32x20x20 6240005 32x20x32 6240006 32x25x20 6240007 32x25x32	Code
بوشن فلزی آچارخور			سه راهی تبدیل
CODE SIZE 6140005 32x1 6140006 40x1-1/4 6140007 50x1-1/2 6140008 63x2 6140009 75x2-1/2	Hex Female Threaded Transition	CODE SIZE 6240014 40x25x25 6240015 40x32x40 6240016 32x20x25 6240017 63x50x63 6240018 50x32x50 6240019 50x40x50	Code

درپوش کوئیک دار

ODE	SIZE
190008	20
190009	25

High Cap

بست ساده

ODE	SIZE
070001	20
070002	25
070003	32
070004	40

Clamp

بست دیواری دو قایقی

ODE	SIZE
310003	20
310002	25

Clamp

بست شیر مخلوط

ODE	SIZE
010001	20

Mix Valve Clamp

شیر تک ضرب

ODE	SIZE
150004	20
150005	25
150006	32

Gas Valve

پل

ODE	SIZE
080001	20
080002	25
080003	32
080004	40

Crossover Pipe

بوشن

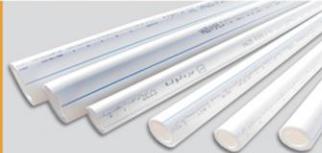
ODE	SIZE
180001	20
180002	25
180003	32
180004	40
180005	50
180006	63
180007	75
180009	90

Socket

لوله

ODE	(PN20)	SIZE
100001		20
100002		25
100003		32
100004		40
100005		50
100008		63

Pipe

CODE	(PN16)	SIZE
6100006		50
6100007		63
6100009		75
6100016		90

درپوش رزوه دار

CODE	SIZE
6190001	20
6190003	25
6190005	32

Cap

کپ

CODE	SIZE
6220001	20
6220002	25
6220003	32
6220004	40
6220005	50

End Cap

زانویی ۴۵ درجه

CODE	SIZE
6030001	20
6030002	25
6030003	32
6030004	40
6030005	50
6030006	63

Elbow 45°

زانو تبدیل ۹۰ درجه

CODE	SIZE
6020001	25x20

Elbow 90°

زانو ۹۰ درجه

CODE	SIZE
6060001	20
6060002	25
6060003	32
6060004	40
6060005	50
6060006	63
6060007	75
6060008	90

Elbow 90°

سه راه ساده

CODE	SIZE
6210001	20
6210002	25
6210003	32
6210004	40
6210005	50
6210006	63
6210008	75
6210009	90

Tee 90°

تبديل

CODE	SIZE
6120001	25x20
6120002	32x20
6120003	32x25
6120004	40x20
6120005	40x25
6120006	40x32
6120007	50x20
6120008	50x25
6120009	50x32
6120010	50x40
6120011	63x32
6120012	63x40

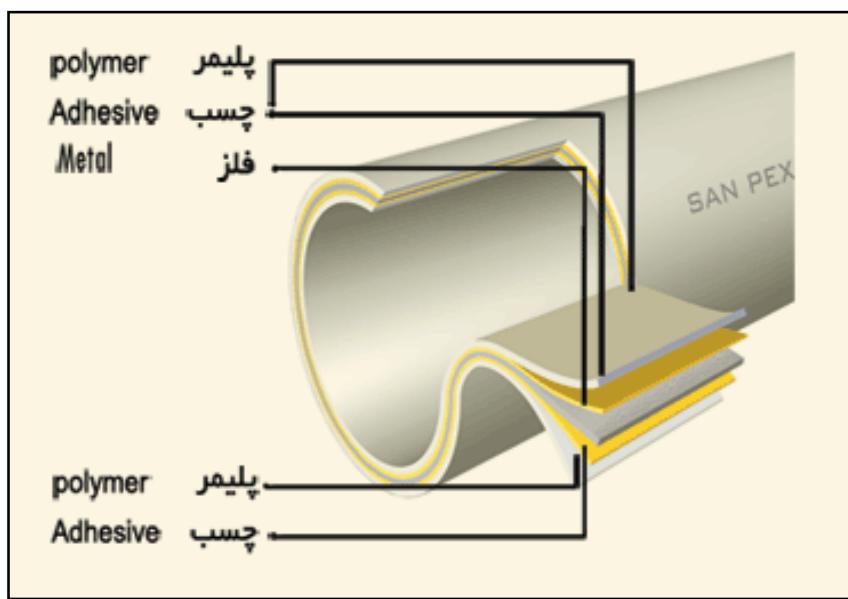

Reducer

ب) لوله‌های پنج لایه (تلفیقی)

لوله‌های فولادی به دلیل خوردگی و رسوب‌پذیری و زمان بر بودن و لوله‌های پلیمری به دلیل انبساط حرارتی بالا عدم تحمل دما و فشار بالا و عدم خمکاری دارای نقاط ضعفی هستند که باعث شد محققان لوله‌ای از تلفیق فلز و پلیمر بسازند که به وسیله چسب مخصوص فلز و پلیمر بهم تلفیق داده شوند تا معایب لوله‌های نسل قبلی مرتفع گردد.

این لوله‌ها در بازار بصورت PERT-AL-PERT و PEX-AL-PEX موجود می‌باشد.

سایز این لوله‌ها از ۱۶ شروع و تا ۱۱۰ تولید می‌شود که تا سایز ۳۲ آن به صورت حلقوی و از ۴۰ به بالا به صورت شاخه‌های ۵ متری به بازار عرضه می‌گردد.

قطر خارجی لوله	۳۲	۲۵	۲۰	۱۶
ضخامت جداره	۳	۲,۵	۲,۲۵	۲
قطر داخلی (میلیمتر)	۲۶	۲۰	۱۵,۵	۱۲
طول کلاف (متر)	۷۵	۱۰۰	۲۰۰	۲۰۰
حداقل شعاع خم بادست (میلیمتر)	$5 * D = 160$	$5 * D = 125$	$5 * D = 100$	$5 * D = 80$
حداقل شعاع خم با فنر (میلیمتر)	$4 * D = 128$	$4 * D = 100$	$4 * D = 80$	$4 * D = 64$
حداقل شعاع خم با خم کن (میلیمتر)	۱۲۸	۸۰	۷۸	۴۹

جهت برش این لوله‌ها همانند لوله‌های پلیمری از قیچی مخصوص استفاده می‌شود.

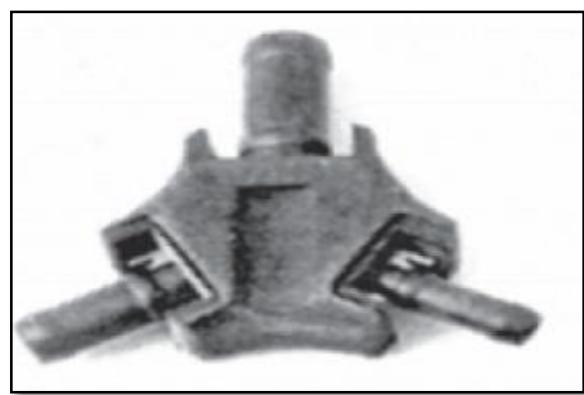

از سایز ۴۰ به بالا جهت برش آن‌ها از لوله‌بر پلی‌اتیلن استفاده می‌شود.

بعد از برش لوله حتماً باید دهانه داخلی لوله به وسیله ابزار کالیبراتور (برقو) پلیسه‌گیری شود. برقو علاوه بر پلیسه‌گیری فرم دایره‌ای به دهانه لوله می‌دهد که باعث سهولت قرارگیری اتصال به داخل لوله می‌شود.

ضمناً جهت روانکاری هنگام کار با ابزار برقو (کالیبره) از مایع روان‌کننده استفاده می‌شود و استفاده از روغن و گریس ممنوع است.

کالیبراتور برای سایزهای ۱۶ تا ۳۲

کالیبراتور سه طرفه برای سایزهای ۱۶، ۲۰، ۲۵

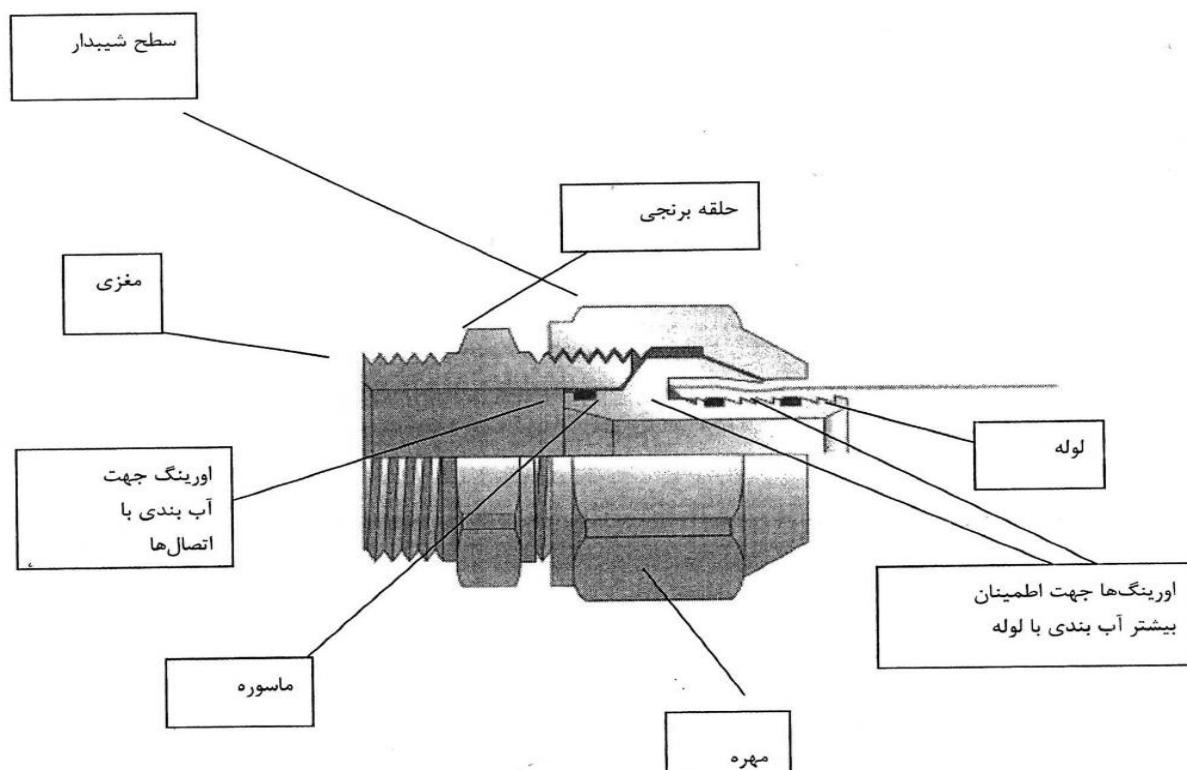

کالیبراتور برای سایزهای ۴۰ تا ۷۵

أنواع روش اتصال لوله‌های پنج لایه:

۱) روش مهره ماسوره‌ای:

در این روش جهت اتصال لوله از مهره و ماسوره استفاده می‌شود. لوله ما بین ماسوره قرار گرفته و هنگامی که مهره به اتصال پیچ می‌شود ماسوره جمع شده و لوله را پرس می‌کند. این نوع اتصال، با توجه به این که جهت جلوگیری از نشتی، باید لوله کاملاً در اتصال ماسوره قرار بگیرد، نیاز به مهارت بالای لوله‌کش دارد، بنابراین امروزه کمتر از آن استفاده می‌شود و به دلیل عدم استقبال، کمتر شرکتی آن را تولید می‌کند.

۲) روش اورینگی یا دنده‌ای:

در این روش لوله در قسمت نرگی اتصال قرار می‌گیرد و رینگ فولادی روی لوله قرار می‌گیرد که به وسیله مهره کاملاً به اتصال محکم می‌شود و آب‌بندی آنها توسط چند اورینگ روی اتصال صورت می‌گیرد.

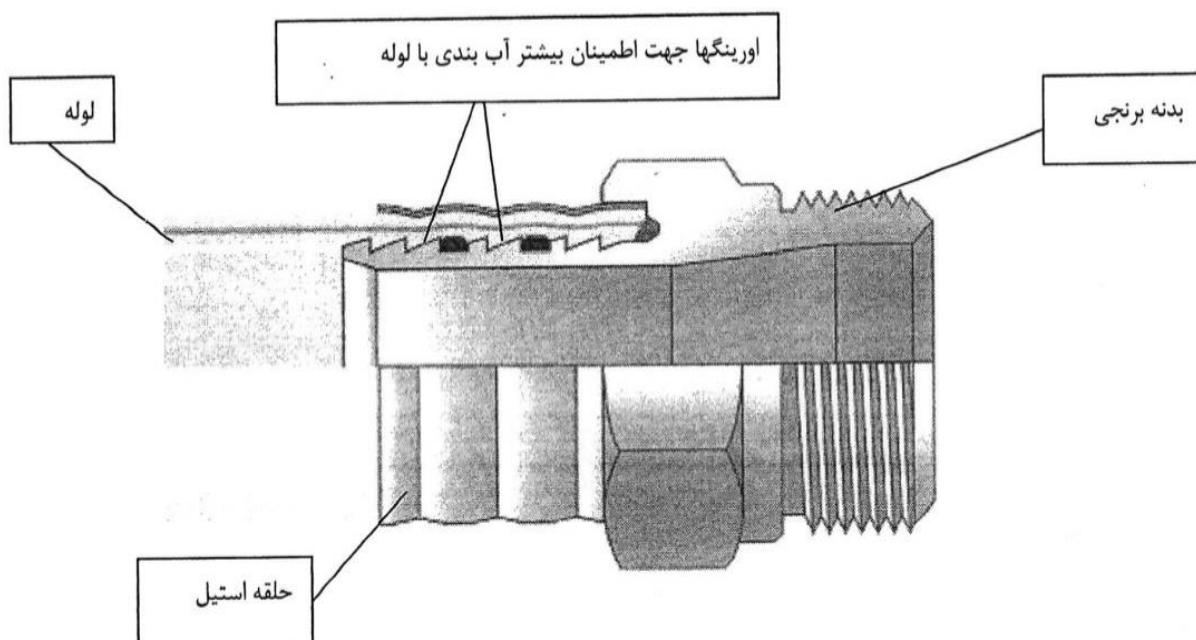

نکته مهم: میزان گشتاور مهره، باید متناسب با سایز لوله بوده و در صورتی که گشتاور بیش از حد بالا باشد رینگ فولادی سبب پاره شدن لوله می‌گردد.

۳) روش پرسی:

مطمئن‌ترین و آسان‌ترین اتصال در لوله‌های پنج‌لایه اتصال پرسی می‌باشد.

در این روش نرگی اتصال در قسمت داخلی لوله و یک حلقه استیل در قسمت خارجی لوله قرار می‌گیرد که با ابزار پرس لوله به اتصال پرس می‌شود که مانند قبل آب‌بندی آن توسط چند اورینگ صورت می‌گیرد.

محصولات پنج لایه یزد لوله

بوشن مساوی پرسی

سایز	تعداد کارتن
۳۵	۱۶
۲۴	۲۰
۱۲	۲۵
۸	۳۲

زانویی توپیچی پرسی

سایز	تعداد کارتن
۲۰	۱۶ X ۱/۲
	۲۰ X ۱/۲
	۲۰ X ۳/۴
۸	۲۵ X ۳/۴
	۲۵ X ۱
۶	۳۲ X ۱

سه راهی ۹۰ دیواری پرسی

سایز	تعداد کارتن
۹	۱۶ X ۱/۲ X ۱۶
۹	۲۰ X ۱/۲ X ۲۰

صفحه نصب

سایز	تعداد کارتن
تک	
۱۰۰	دوبل
۳۰	۲۸۰
۲۰	۵۰۰
۱۰	

درپوش کلکتور

سایز	تعداد کارتن
۴۰	۱"

حلقه استیل اتصالات پرسی

سایز	تعداد کارتن
۱۰۰	۱۶
۶۰	۲۰
۳۰	۲۵
۱۵	۳۲

جعبه کلکتور

سایز	تعداد کارتن
۲	۴۵ X ۴۵
۲	۹۵ X ۴۵
	۹۵ X ۴۵

بوشن روپیچی پرسی

سایز	تعداد کارتن
۳۴	۱۶ X ۱/۲
۲۸	۲۰ X ۱/۲
۲۰	۲۰ X ۳/۴
۱۴	۲۵ X ۳/۴
۱۲	۲۵ X ۱
۱۰	۳۲ X ۱

سه راهی تبدیل پرسی

سایز	تعداد کارتن
۱۲	۱۶X۱۶X۱۶
۱۴	۱۶X۱۶X۲۰
۱۲	۲۰X۱۶X۲۰
۱۰	۱۶X۲۰X۲۰
۹	۱۶X۱۶X۱۵
۹	۲۰X۱۶X۱۵
۷	۲۵X۱۶X۱۵
۸	۲۰X۲۰X۱۵
۷	۲۵X۲۰X۱۵
۶	۳۲X۱۶X۱۵
	۳۲X۲۰X۱۵
	۳۲X۲۰X۱۵
	۳۲X۱۶X۱۵

لوله پنج لایه

سایز	متراژ حلقه
۲۰۰	۱۶
۲۰۰	۲۰
۱۰۰	۲۵
۷۵	۳۲

زانویی دیواری پرسی

سایز	تعداد کارتن
۱۸	۱۶ X ۱/۲
۱۵	۲۰ X ۱/۲

سه راهی مساوی پرسی

سایز	تعداد کارتن
۱۵	۱۶
۱۲	۲۰
۵	۲۵
	۳۲

شیر کلکتور

سایز	تعداد کارتن
۱۴	۱۶ X ۱/۲

زانویی ۹۰ پرسی

سایز	تعداد کارتن
۱۶	۱۶
۱۴	۲۰
۸	۲۵
۵	۳۲

مغزی و مغزی تبدیل

سایز	تعداد کارتن
۵۰	۱/۲
۲۵	۳/۴
۱۸	۱"

بوشن تبدیلی پرسی

سایز	تعداد کارتن
۲۴	۲۰X۱۶
۱۵	۲۵X۱۶
۱۵	۲۵X۲۰
۱۰	۳۲X۱۶
۹	۳۲X۲۰
۹	۳۲X۲۵

کلکتور

سایز	تعداد کارتن
۸b	۴b - ۴b
۶b	۶b - ۷b
۵	۸b

ابزارهای پرس لوله پنج لایه:

(۱) پرس دستی:

(۲) پرس هیدرولیکی:

(۳) پرس برقی و شارژی:

خمکاری لوله‌های پنج‌لایه:

خمکاری این لوله‌ها به وسیله دست، فنر و خمکن مکانیکی انجام می‌شود.

- ۱) **خمکاری به وسیله دست:** در صورتی که لوله به وسیله دست خم شود حداقل شعاع خم ۵D (Sایز لوله) می‌باشد.

- ۲) **خمکاری به وسیله فنر:** در صورتی که لوله به وسیله فنر خم شود حداقل شعاع خم ۴D می‌باشد. فنرهای مورد استفاده در این روش به صورت فنر روی لوله و توی لوله بوده که توصیه می‌شود از فنر رو استفاده گردد و تا سایز ۳۲ موجود می‌باشد.

فنر تو

فنر رو

۳) **خمکاری مکانیکی:** وسیله دیگری که جهت خمکاری لوله‌های پنج لایه توصیه می‌شود، دستگاه خمکن مکانیکی است که تا سایز ۳۲ میلی‌متر موجود بوده و معمولاً برای خم‌های ظریف استفاده می‌شود.

نحوه کار با این دستگاه به این صورت می‌باشد که دو فک چرخان جلویی را با سایز لوله هماهنگ کرده و فک نیم‌دایره عقبی را نیز با توجه به سایز لوله انتخاب و نصب می‌کنیم. با قرار دادن لوله در میان فک‌ها و چندبار فشار ببروی دست متحرک دستگاه لوله را خم می‌کند. برای آزاد کردن لوله و بیرون آوردن آن میان فک‌ها دسته متحرک را به سمت بیرون می‌کشیم تا بازوی متحرک خم‌کن به سمت عقب برگشته و لوله آزاد شود.

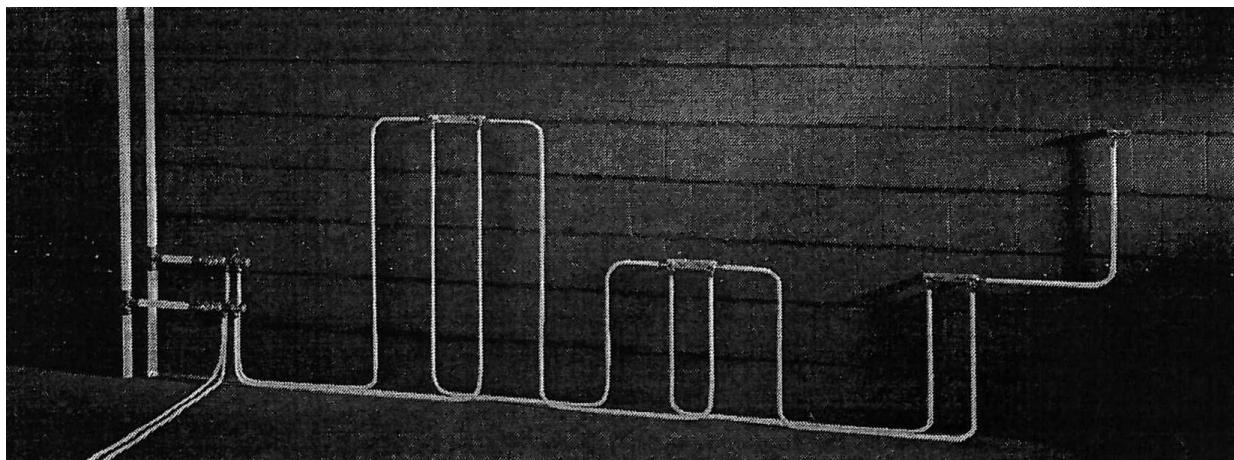
جدول زیر حداقل شعاع خم‌ها با سه روش دست، فنر و خم‌کن را نشان می‌دهد. چنانچه شعاع خم کمتر از مقادیر زیر باشد احتمال دو پهنه شدن لوله وجود دارد.

۳۲	۲۵	۲۰	۱۶	روش / سایز لوله
۱۶۰	۱۲۵	۱۰۰	۸۰	دست
۱۲۸	۱۰۰	۸۰	۶۴	فنر
۱۲۸	۸۰	۷۸	۴۹	خم کن

روش‌های لوله‌کشی لوله پنج‌لایه:

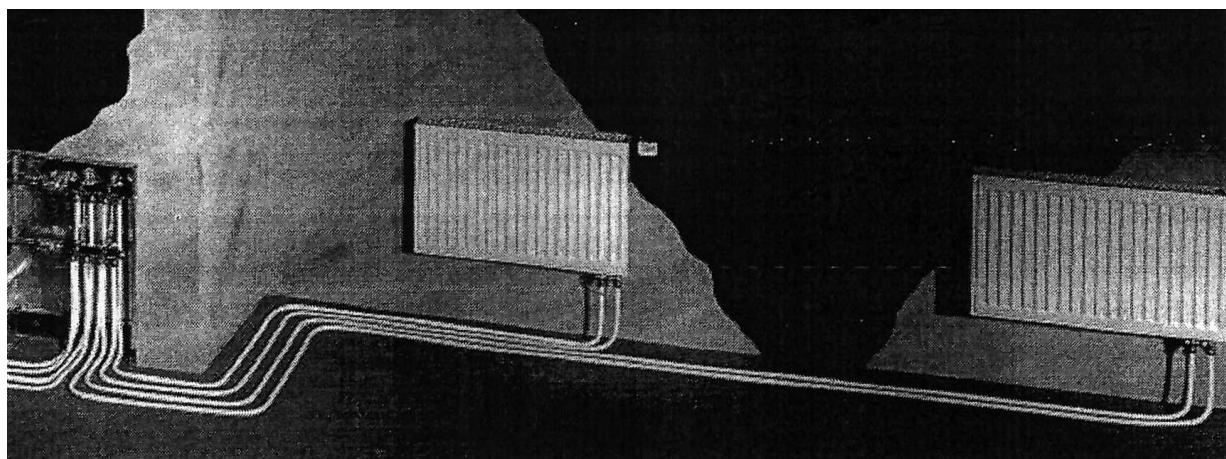
۱) روش انشعابی:

در این روش در بین مسیر از سه راه دیواری پرسی و در انتهای مسیر از زانو دیواری پرسی استفاده می‌شود. در این روش مطابق شکل از خم ۹۰ درجه بطور مداوم استفاده می‌شود. این روش را می‌توان در تأسیسات بهداشتی استفاده نمود.

۲) روش کلکتوری:

در این روش ابتدا لوله اصلی وارد کلکتور می‌شود و به وسیله شیرهای روی کلکتور به هر قسمت تقسیم می‌شود. خوبی این روش این است که هر کدام از وسایل را می‌توان به وسیله شیر کلکتور کنترل نمود. این روش جهت لوله‌کشی تأسیسات بهداشتی (وسایل و شیرآلات بهداشتی) و تأسیسات گرمایش واحدهای کوچک (رادیاتور و...) توصیه می‌شود.

نحوه‌ی تست سیستم لوله‌کشی:

۱. پس از خاتمه لوله‌کشی و پیش از نصب لوازم باید دهانه‌های باز به طور موقت بسته شود و لوله‌کشی با آب به تدریج پر شود و کاملاً هواگیری گردد. پیش از اقدام به آزمایش باید شبکه لوله‌کشی را به مدت حداقل دو روز پر از آب نگه داشت.
۲. آزمایش باید با آب و به کمک تلمبه مخصوص آزمایش فشار آب، مجهز به فشار سنج با فشار حداقل ۱۰ بار انجام شود. فشار سنج باید در بالاترین قسمت لوله‌کشی مورد آزمایش نصب گردد.
۳. مدت آزمایش باید حداقل یک ساعت باشد. در این مدت اگر شکستگی یا نشت آب مشاهده شود، باید آزمایش فشار آب پس از رفع عیب تکرار شود.
۴. پس از نصب لوازم یک بار دیگر باید آزمایش فشار آب انجام شود. شبکه لوله‌کشی آب، لوازم و کلیه اجزای آن باید از نظر مقدار جریان و فشار کار در وضعیت کار عادی قرار گیرد. همه شیرها باید یک به یک باز و بسته شود و نسبت به آببند بودن آن‌ها اطمینان حاصل شود. این مرحله باید در فشار بهره‌برداری و به مدت حداقل یک ساعت انجام شود. در صورت مشاهده نشت، پش از رفع عیب، این آزمایش باید تکرار شود.

تکیه گاه و ساپورت:

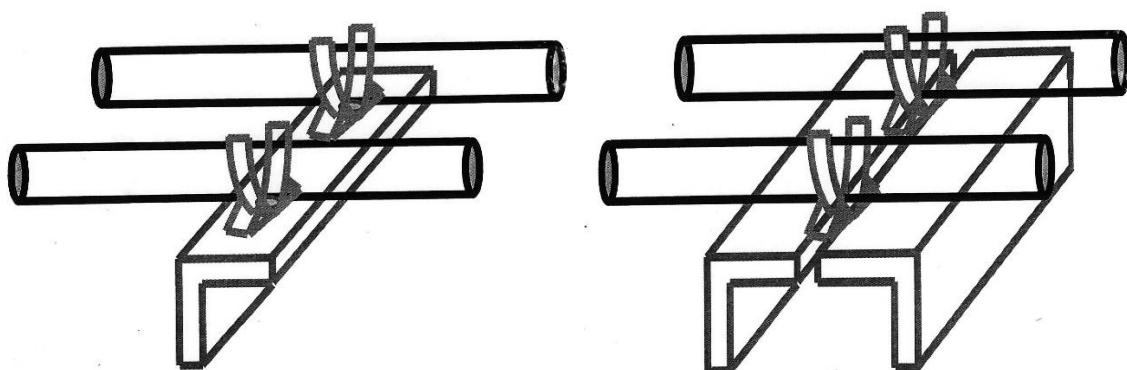
جريان آب با سرعت‌های مختلف باعث ایجاد صداهایی نظیر ضربه چکش می‌شود. این امر لرزش و نشست لوله‌ها و در نتیجه ناراحتی ساکنان ساختمان را در پی دارد، لذا جهت جلوگیری از لرزش لوله‌ها و برای افزایش طول عمر لوله‌ها استفاده از ساپورت الزامی است.

در لوله‌کشی روکار، سقف کاذب و در رایزرها استفاده از ساپورت و تکیه گاه الزامی می‌باشد.

۱. در لوله کشی در سقف کاذب ساپورت الزامی است.

۲. در لوله کشی روکار ساپورت و بست الزامی است.

۳. در رایزرها استفاده از ساپورت الزامی است.

فوائل ساپورت در سیستم لوله‌کشی

حداکثر فاصله مجاز بین ساپورت‌ها (بر حسب متر)		وزن هر متر لوله (با آب در دمای ۱۰ درجه)	ابعاد لوله (بر حسب میلیمتر)
عمودی	افقی	(g/m)	ضخامت * قطر خارجی
۱/۵۵	۱/۲۰	۲۱۸	۱۶ * ۲
۱/۷۰	۱/۳۰	۳۴۳	۲۰ * ۲/۲۵
۱/۹۵	۱/۵۰	۵۵۴	۲۵ * ۲/۵
۲/۱۰	۱/۶۰	۸۵۴	۳۲ * ۳
۲/۲۰	۱/۷۰	۱۳۱۰	۴۰ * ۴
۲/۵۰	۲	۲۰۶۵	۵۰ * ۴/۵
۲/۸۵	۲/۲۰	۳۲۶۷	۶۳ * ۶
۳/۱۰	۲/۴۰	۴۶۱۵	۷۵ * ۷/۵
۳/۱۰	۲/۴۰	۶۷۳۰	۹۰ * ۸/۵
۳/۱۰	۲/۴۰	۹۹۵۹	۱۱۰ * ۱۰

ج) لوله و فیتینگ پوشفیت (پلی پروپیلن)

لوله و اتصالات پوشفیت پلی پروپیلن (P.P):

پوشفیت فاضلابی سیستمی تشکیل شده از لوله و اتصالات است که از نظر کیفیت جنس و مواد اولیه، طراحی و ساخت و نحوه نصب و اجراء نسبت به دیگر لوله و اتصالات فاضلابی موجود اعم از پلیمری یا آلیاژی کاملاً برتری داشته و منطبق بر استانداردهای ملی و بین‌المللی تولید می‌شود. لوله و اتصالات پروپیلن که نصب لوله به لوله یا لوله به اتصال در آن از نوع نر و مادگی و به کمک حلقه لاستیکی است، باید طبق استانداردهای زیر باشد:

ISIRI 13822

DIN EN 1451

DIN EN 19560

در استاندارد EN 1451 لوله‌های با علامت "B" برای نصب در طبقات ساختمان، لوله‌های با علامت "D" برای دفن در خاک (در زیر کف پایین‌ترین طبقه ساختمان) و لوله‌های با علامت "BD" برای نصب در طبقات ساختمان یا دفن در خاک اختصاص دارند.

نکته: لوله و اتصالات یزد پوشفیت با توجه به استاندارد EN 1451 از نوع B تولید می‌شود.

در ساختمان‌های بلند با توجه به انقباض جزیی مصالح ساختمانی بر اثر سرما و گرما استفاده از لوله پوش فیت برای فاضلاب توصیه می‌شود. در اغلب موارد علاوه بر سیستم فاضلاب، در سیستم ونت نیز از لوله و اتصالات پوش فیت استفاده می‌گردد.

لوله‌ها و اتصالات پوش فیت به نحوی طراحی شده‌اند که بصورت یک طرف سوکت‌دار (مادگی یا سر کاسه) و طرف دیگر آن بصورت صاف (نری) با پنج ۱۵ درجه می‌باشد و جهت آب‌بندی این لوله‌ها از حلقة واشری استفاده می‌شود. در این اتصال انتهای بدون سوکت لوله یا اتصال در داخل دهانه سوکت قطعه دیگر که در آن یک حلقة لاستیکی قرار می‌گیرد، با فشردن (پوش) آب‌بند و گازبند (فیت) می‌شود.

سوکت و واشر آب بند

لوله های پوشفیت:

لوله های پوشفیت بصورت یک سر سوکت و دو سر سوکت در سایزها و طول های مختلفی بسته به نحوی اجرا به بازار عرضه می شود. موارد استفاده این لوله ها جهت فاضلاب و آب باران می باشد.

لوله دو سر سوکت		لوله یک سر سوکت	
(mm) طول	(mm) سایز	کد	لوله دو سر سوکت
۵۰۰	۵۰	۰۱۱۰۳۴۲	50 mm
۱۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۳۴۵	
۲۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۳۴۷	
۳۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۳۵۱	
۵۰۰	۷۵	۰۱۱۰۴۰۲	75 mm
۱۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۴۰۵	
۲۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۴۰۹	
۳۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۴۱۱	
۵۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۴۴۲	110 mm
۱۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۴۴۵	
۲۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۴۴۹	
۳۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۴۵۱	
۵۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۵۰۲	125 mm
۱۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۵۰۵	
۲۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۵۰۹	
۳۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۵۱۱	
۵۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۶۰۲	160 mm
۱۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۶۰۵	
۲۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۶۰۹	
۳۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۶۱۱	
			
لوله یک سر سوکت	لوله یک سر سوکت	لوله یک سر سوکت	لوله یک سر سوکت
(mm) طول	(mm) سایز	کد	لوله یک سر سوکت
۱۵۰	۵۰	۰۱۱۰۱۴۱	50 mm
۲۵۰	۵۰	۰۱۱۰۱۴۲	
۵۰۰	۵۰	۰۱۱۰۱۴۳	
۱۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۱۴۵	
۲۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۱۴۹	
۳۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۱۵۱	
۶۰۰۰	۵۰	۰۱۱۰۱۵۴	
۱۵۰	۷۵	۰۱۱۰۲۰۱	75 mm
۲۵۰	۷۵	۰۱۱۰۲۰۲	
۵۰۰	۷۵	۰۱۱۰۲۰۳	
۱۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۲۰۵	
۲۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۲۰۹	
۳۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۲۱۱	
۶۰۰۰	۷۵	۰۱۱۰۲۱۴	
۱۵۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۴۱	110 mm
۲۵۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۴۲	
۵۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۴۳	
۱۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۴۵	
۲۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۴۹	
۳۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۵۱	
۶۰۰۰	۱۱۰	۰۱۱۰۲۵۴	
۱۵۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۶۱	125 mm
۲۵۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۶۲	
۵۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۶۳	
۱۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۶۵	
۲۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۶۹	
۳۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۷۱	
۶۰۰۰	۱۲۵	۰۱۱۰۲۷۴	
۱۵۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۸۱	160 mm
۲۵۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۸۲	
۵۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۸۳	
۱۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۸۵	
۲۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۸۹	
۳۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۹۱	
۶۰۰۰	۱۶۰	۰۱۱۰۲۹۴	

سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	سه راهی ۴۵ درجه
۵۰	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۱۸	
۷۵	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۳۴	
۱۱۰	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۴۸	
۱۲۵	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۵۶	
۱۶۰	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۷۴	
سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	سه راهی تبدیل ۸۷ درجه
۷۵×۵۰	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۳۱	
۱۱۰×۵۰	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۴۳	
۱۲۵×۱۱۰	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۵۵	
سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	سه راهی تبدیل ۴۵ درجه
۱۱۰×۵۰	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۴۳	
۱۱۰×۷۵	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۴۶	
۷۵×۵۰	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۳۱	
۱۲۵×۱۱۰	-	۴۵°	۰۱۵۲۰۵۵	
سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	سه راهی بازدید
۵۰	-	-	۰۱۵۰۸۶۵	
۷۵	-	-	۰۱۵۰۸۶۸	
۱۱۰	-	-	۰۱۵۰۸۷۰	
۱۲۵	-	-	۰۱۵۰۸۷۱	
سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	تبدیل
۵۰×۷۵	-	-	۰۱۵۰۶۴۲	
۵۰×۱۱۰	-	-	۰۱۵۰۶۴۳	
۷۵×۱۱۰	-	-	۰۱۵۰۶۴۶	
۱۱۰×۱۲۵	-	-	۰۱۵۰۶۵۵	
سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	دریچه بازدید
۵۰	-	-	۲۴۰۹۲۶D	
۷۵	-	-	۲۴۰۹۲۷D	
۱۱۰	-	-	۲۴۰۹۲۸D	
۱۲۵	-	-	۲۴۰۹۲۹D	
۱۶۰	-	-	۲۴۰۹۳۰D	
سایز(mm)	طول(mm)	زاویه	کد	بوشن
۵۰	-	-	۰۱۵۴۰۳۵	
۷۵	-	-	۰۱۵۴۰۳۸	
۱۱۰	-	-	۰۱۵۴۰۴۰	
۱۲۵	-	-	۰۱۵۴۰۴۱	
۱۶۰	-	-	۰۱۵۴۵۵۵	

زاویه ۴۵ درجه				
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد	
۵۰	-	۴۵°	۰۱۵۱۲۵۳	
۷۵	-	۴۵°	۰۱۵۱۲۷۳	
۱۱۰	-	۴۵°	۰۱۵۱۳۰۳	
۱۲۵	-	۴۵°	۰۱۵۱۳۱۳	
۱۶۰	-	۴۵°	۰۱۵۱۳۲۳	
				
درپوش تست پوش فیت				
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد	
۵۰	-	-	۰۱۵۲۵۴۳	
۷۵	-	-	۰۱۵۲۵۴۶	
۱۱۰	-	-	۰۱۵۲۵۵۳	
۱۲۵	-	-	۰۱۵۲۵۵۴	
۱۶۰	-	-	۰۱۵۲۵۵۵	
				
سیفون				
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد	
۵۰	-	-	۲۴۰۹۴۶D	
۷۵	-	-	۲۴۰۹۴۷D	
۱۱۰	-	-	۲۴۰۹۴۸D	
				
سیفون یک تکه (با علملک درپوش)				
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد	
۶۳-۵۰	-	-	۲۴۰۹۳۶D	
۷۵	-	-	۲۴۰۹۳۷D	
۱۱۰	-	-	۲۴۰۹۳۸D	
۱۲۵	-	-	۲۴۰۹۳۹D	
				
سیفون بازدید (مورد استفاده در فاضلاب شهری)				
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد	
۵۰	-	-	۲۴۰۹۹۴D	
۷۵	-	-	۲۴۰۹۹۵D	
۱۱۰	-	-	۲۴۰۹۹۶D	
۱۲۵	-	-	۲۴۰۹۹۹D	
۱۶۰	-	-	۲۴۰۱۰۰D	
				
عمایی پشت بام				
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد	
۷۵	-	-	۲۴۰۹۵۶D	
۱۱۰	-	-	۲۴۰۹۵۷D	
۱۲۵	-	-	۲۴۰۹۵۹D	
				

زانو کوتاه ۸۷ درجه			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۵۰	-	۸۷°	۰۱۵۱۲۵۵
۷۵	-	۸۷°	۰۱۵۱۲۷۵
۱۱۰	-	۸۷°	۰۱۵۱۳۰۵
۱۲۵	-	۸۷°	۰۱۵۱۳۱۵
۱۶۰	-	۸۷°	۰۱۵۱۳۲۵

زانو بلند ۸۷ درجه			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۱۱۰	-	۸۷°	۰۱۵۱۳۰۲
۱۲۵	-	۸۷°	۰۱۵۱۳۱۲

سه راه ۸۷ درجه			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۵۰	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۱۸
۷۵	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۳۴
۱۱۰	-	۸۷°	۰۱۵۲۳۴۸
۱۲۵	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۵۶
۱۶۰	-	۸۷°	۰۱۵۲۲۷۴

بست سقفی			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۴۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۷D
۵۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۸D
۷۵	-	-	۲۴۰۱۹۱۹D
۱۱۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۲D
۱۲۵	-	-	۲۴۰۱۹۱۱D
۱۶۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۲D

بست دیواری			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۴۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۱D
۵۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۲D
۷۵	-	-	۲۴۰۱۹۱۳D
۱۱۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۴D
۱۲۵	-	-	۲۴۰۱۹۱۵D
۱۶۰	-	-	۲۴۰۱۹۱۶D

لوله بر و پچ کن پایه دار			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۵۰-۱۳۵	-	-	۲۴۰۱۹۳۰D

استاپر تست			
(mm) سایز	(mm) طول	زاویه	کد
۱۱۰	-	-	۲۴۰۱۹۲۸D
۱۲۵	-	-	۲۴۰۱۹۲۹D

ابزار و تجهیزات لوله‌کشی پوشفیت:

برش لوله پوشفیت:

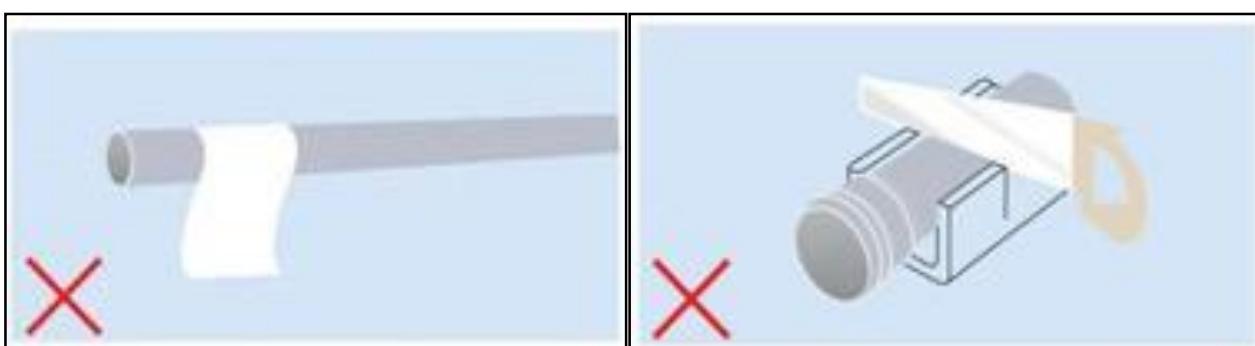
سطح مقطع لوله پس از برش باید کاملاً بر محور طولی عمود بوده و هیچ‌گونه پلیسه و زائدی اضافی در آن مشاهده نشود. برای بدست آوردن چنین برشی فقط می‌توان از لوله‌بر کمک گرفت. هر چند امکان دارد با روش‌های منسوخ شده از جمله استفاده از اره دارای دندانه‌ی ریز و یا یک ناودانی شیاردار و همچنین پیچیدن کاغذ به دور لوله (برای یافتن خط صحیح برش) کار را به طریقی انجام داد ولی بهترین و اصولی‌ترین شیوه که با سرعت، دقیق، سهولت و اطمینان خاطر بیشتری همراه است استفاده از لوله بر می‌باشد. ضمناً جهت مهار و نگهداری لوله‌های پوشفیت از آچار (گیره) تسمه‌ای استفاده می‌شود.

آچار تسمه‌ای

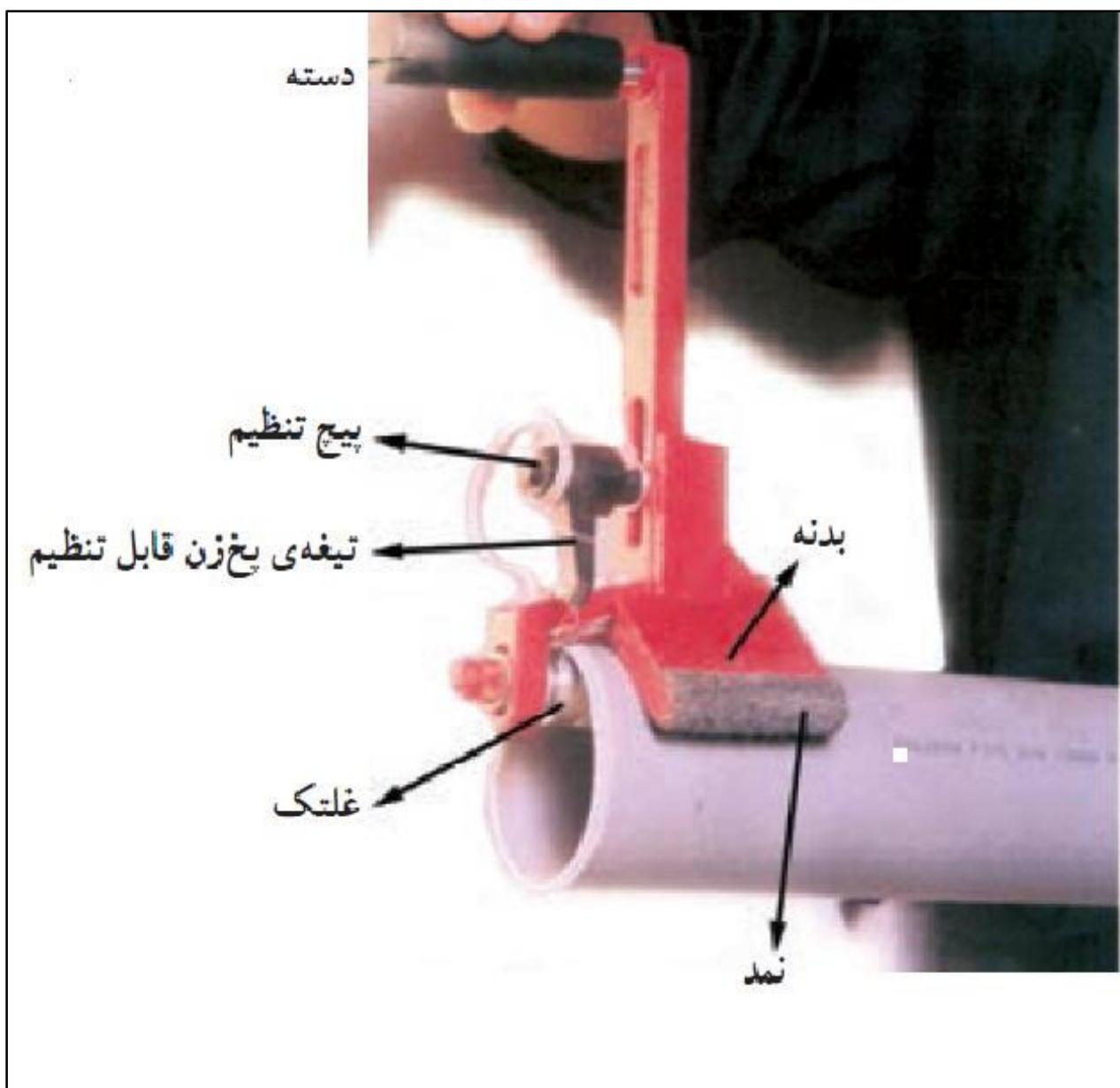
لوله بر پوشفیت

روش‌های منسوخ شده برش کاری

پخ زدن لبه لوله:

قسمت فاقد سوکت در تمامی لوله‌ها و اتصالات پوشفیت حالت کونیک دارد. این ویژگی سبب می‌شود که کار متصل نمودن اجزا به یکدیگر به راحتی صورت گیرد و در عین حال از آسیب دیدن احتمالی حلقه‌ی آب بندی و یا خارج شدن آن از محل سوکت جلوگیری شود. بدین ترتیب توصیه می‌شود که پس از برش، لبه قسمت بریده شده حتماً با استفاده از لوله پخ کن کونیک شود. استفاده از سوهان برای انجام این کار توصیه نمی‌شود. زاویه قسمت کونیک شده بر اساس استانداردهای موجود می‌تواند $45 - 15$ درجه باشد.

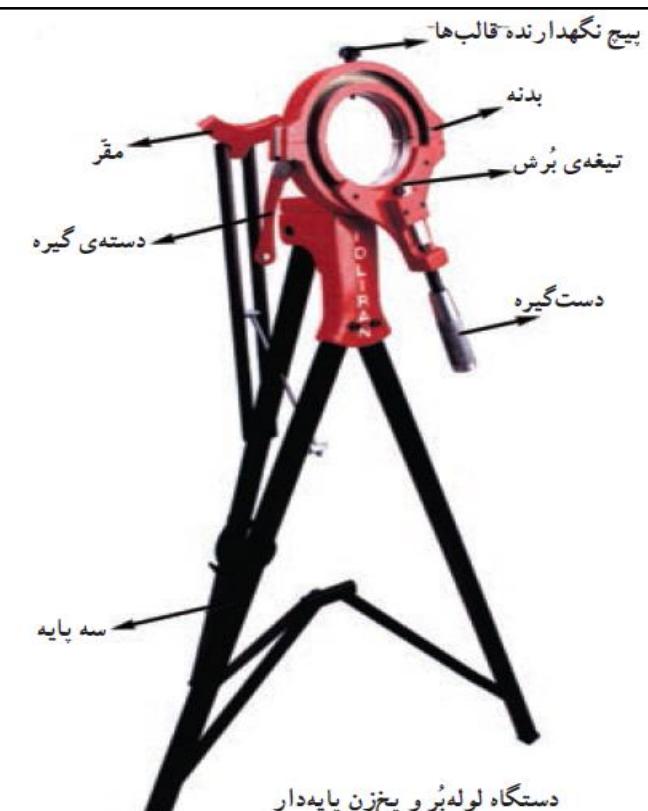
پخ زن لوله پوشفیت

ابزار لوله بر سه کاره:

برش و پخ کن لوله را می‌توان همزمان با هم انجام داد. این ابزار، سهولت و سرعت کار را بیش از پیش افزایش داده است و بصورت پایه‌دار و بدون پایه در بازار موجود می‌باشد که مراحل کار با آن بصورت تصویری در زیر آمده است.

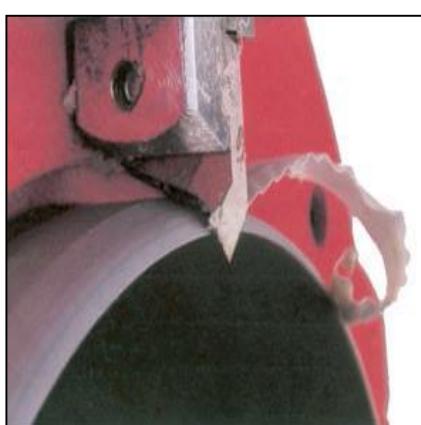

قالب های ابزار لوله بر سه کاره

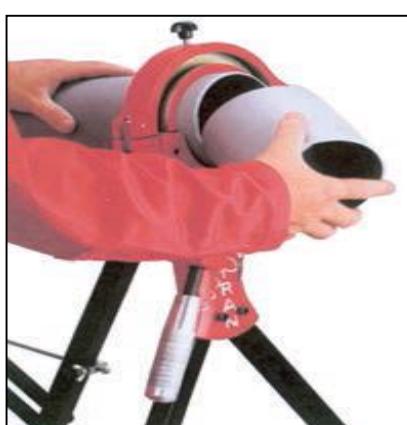

ابزار لوله بر سه کاره

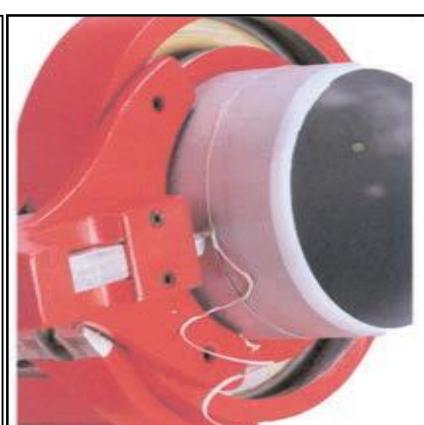
مراحل برش و پخ زدن لوله با ابزار لوله بر سه کاره :

مرحله ۳: پخ زدن

مرحله ۲: جداسازی بعد از برش

مرحله ۱: برش کاری

مراحل اتصال (جازدن) لوله و اتصالات پوشفیت:

مرحله ۱:

ابتدا لوله و سوکت را با پارچه نرم کاملا تمیز کرده تا عاری از هرگونه پلیسه و ماسه و سنگریزه باشد.

مرحله ۲:

جهت جازدن سوکت از ماده روان کننده استفاده می‌شود. در این حالت لوله یا اتصال به راحتی در سوکت جا می‌رود.

تذکر: استفاده از روغن یا گریس جهت روان کاری ممنوع می‌باشد.

مرحله ۳:

برای جازدن لوله یا اتصال در سوکت محورهای دو اتصال باید در یک راستا باشند.

مرحله ۴:

پس از جا زدن کامل لوله در سوکت، محل اتصال به کمک مداد علامت‌گذاری می‌شود.

مرحله ۵:

به منظور پیش‌بینی احتمال انبساط لوله در زمان عبور مواد دما بالا، با گرداندن لوله یا اتصال، محل مشخص شده در مرحله قبل را به مقدار ۱۰ میلی متر از سوکت دور کنید.

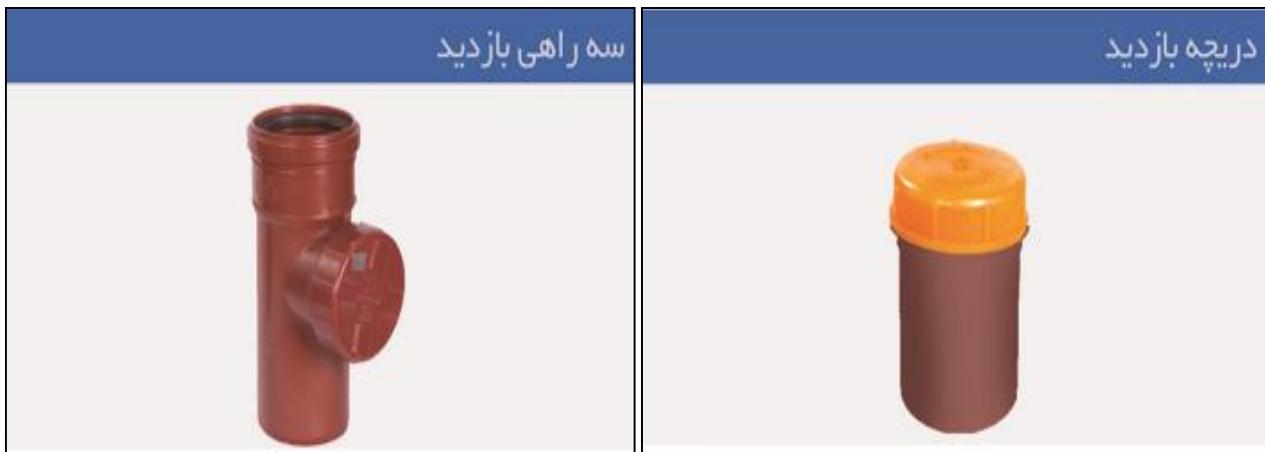
نصب دریچه‌های بازدید:

برای تست و بازدید و رفع گرفتگی مجاری باید در مسیرهای افقی دریچه‌های بازدید تعبیه شود. دریچه‌های بازدید باید به خوبی و کاملا در دسترس قرار داشته باشند به نحوی که استفاده از ابزارهای مخصوص پاک کردن و رفع گرفتگی مجاری به سهولت میسر شود. این دریچه‌ها از دیوار مقابل خود نباید کمتر از ۴۵ سانتی‌متر فاصله داشته باشند. دریچه بازدید باید کاملا آب‌بند بوده و خروج هوا و پساب حتی به میزان اندک از آن ناممکن باشد. چنانچه به دلیل موقعیت احتمال يخ زدن این دریچه‌ها وجود داشته باشد ضروری است که تدبیر لازم برای جلوگیری از این پدیده در نظر گرفته شود.

نکته: نصب دریچه‌های بازدید در اماکنی مانند قنادی، نانوایی، قصابی و یا هر جای دیگری که با پخت و پز و تهیه مواد خوارکی مرتبط است ممنوع می‌باشد.

نصب دریچه های بازدید در نقاط زیر در هر سیستمی الزامی است:

۱. در بلندترین نقطه هر لوله افقی فاضلاب.
۲. در هر کجا که لوله های افقی با زاویه ای بزرگتر از ۴۵ درجه تغییر جهت داشته باشند.
۳. در پایین ترین قسمت لوله عمودی فاضلاب که برای تست آب دسترسی به آن لازم باشد.
۴. روی لوله اصلی خروجی با فاصله حداقل ۳۰ متر از یکدیگر.
۵. در انتهای لوله خروجی بلا فاصله بعد از خروج از ساختمان.

دریچه بازدید

نصب لوله های افقی و نحوه استفاده از بست ها:

وجود سوکت در سیستم پوشفیت، نصب را سریع و آسان نموده و با در نظر گرفتن این مطلب برای نصب در زیر سقفها ضمن رعایت شیب کافی، ضروری است که از بست های ثابت برای ثابت نگهداشتن سوکت ها و از بست های غیر ثابت در فواصل آن استفاده شود. فاصله مناسب بین بست ها در این شرایط حدود ۱۰ برابر قطر اسمی لوله ها می باشد.

بست ها و ساپورت ها و کلیه وسایلی که برای نگهداشت اجزاء سیستم استفاده می شود باید از مقاومت و استحکام کافی برخوردار باشد. برای ثبات بیشتر سیستم در هنگام نصب باید توجه داشت که لوله ها با سطوح ساختمانی کمترین فاصله را داشته باشند.

فاصله بین بست ها:

فاصله بین بست ها را باید بر اساس جدول زیر مشخص کنید.

لوله کشی عمودی (متر)	لوله کشی افقی (متر)	قطر خارجی لوله (میلیمتر)
۱/۵	۰/۴	۴۰
۱/۵	۰/۵	۵۰
۲	۰/۸	۷۵
۲	۱/۱	۱۱۰
۲	۱/۲۵	۱۲۵
۲	۱/۵	۱۶۰

نصب لوله های عمودی و استفاده از بست ها:

در نصب لوله های قائم معمولاً از دو نوع بست (ثبت و غیر ثابت) استفاده می شود.

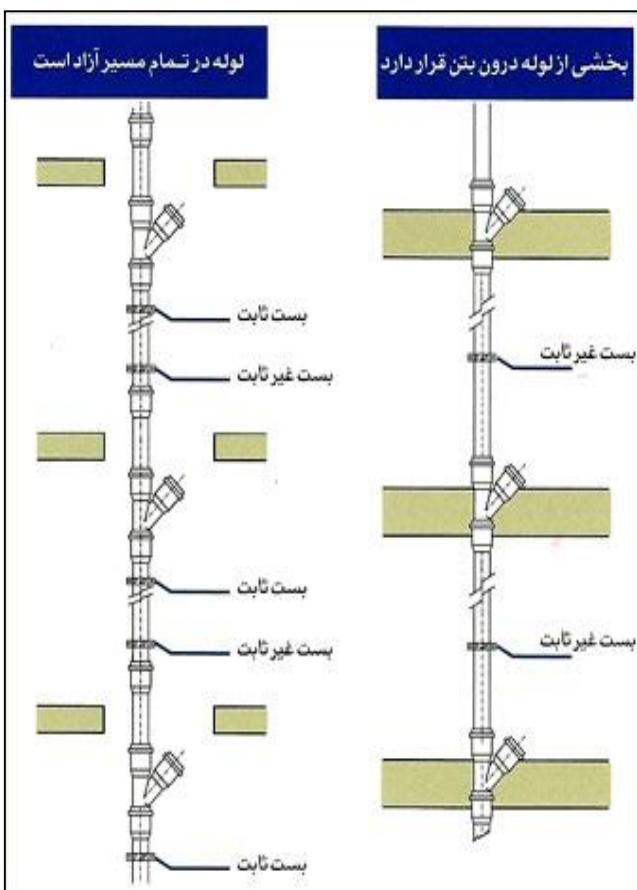
لوله های قائم ممکن است در دو وضعیت زیر قرار گیرند:

۱. بخشی از لوله های قائم که به انشعاب و سوکت مرتبط است در تمام طبقات درون مصالح ساختمانی (بتن) قرار گیرد
۲. حالتی که در آن تمامی طول لوله قائم کاملاً آزاد است.

در حالت اول که محل وصل انشعاب با لوله های قائم درون بتن قرار گرفته طبعاً نیازی به بست ثابت وجود ندارد ولی برای آن که بتواند به آزادی در جهت عمودی حرکت نموده و در عین حال از محور خود خارج نشود ضمن محاسبه تغییرات طول و در نظر گرفتن آن باید از بست های غیر ثابت استفاده شود. چنانچه ارتفاع سقف بیش از ۳ متر نباشد اختصاص دادن یک بست غیر ثابت و نصب آن در وسط لوله کافی است.

در حالت دوم استفاده از بست های ثابت و غیر ثابت هر دو ضروری است. لذا با در نظر داشتن تغییرات طولی، قسمت سوکت دار را باید با استفاده از بست کاملاً ثابت نمود و برای فاصله بین دو بست ثابت مانند حالت قبل از یک بست غیر ثابت استفاده کرد.

معمولاً جهت نصب لوله های پوشفیت در رایزر عمودی از دو عدد نبشی با فاصله ۱ سانتی متر از یک دیگر استفاده می شود که بتواند لوله توسط بست نگهدارنده حرکت طولی داشته در نتیجه محور لوله از ابتدا تا انتهای در یک راستا و تراز باشد.

نصب لوله در بتن و تمام آزاد

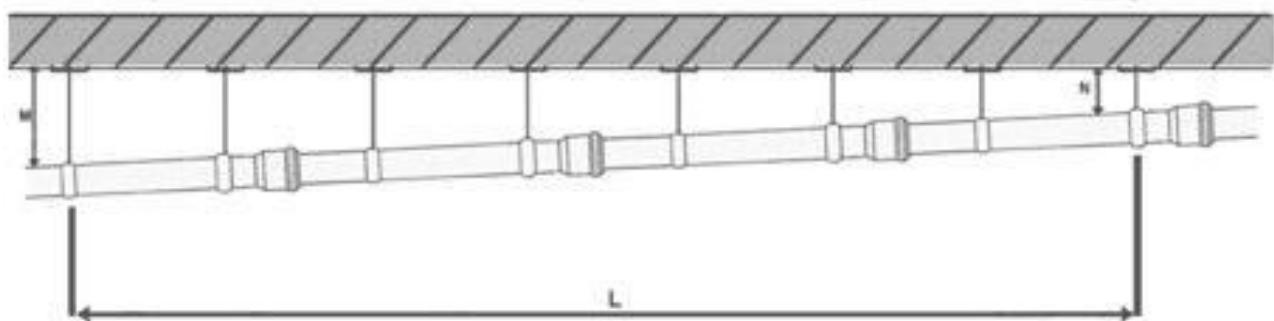

نصب لوله بصورت عمودی و افقی

نصب و شیب بندی لوله‌های افقی:

جهت تخلیه مناسب فاضلاب بایستی لوله‌های افقی دارای شیب مناسب و یکنواخت باشند. بدین منظور در طول مسیر افقی لوله‌ها، بر اساس جدول زیر می‌توانید حداقل شیب لازم را به دست آورید، شیب مورد نظر را باید با تغییر طول بسته‌های سقفی ایجاد نمود.

روش محاسبه	میزان شیب	قطر لوله (میلیمتر)
$b-a \times 100 > L$	٪۲	۵۰
	٪۱	۱۶۰ الی ۷۵
	٪۰.۵	۲۰۰ و بزرگتر

روش محاسبه	میزان شیب	قطر نامن لوله
$\frac{M - N}{L} \times 100 \geq$	%2	50
	%1	125 الی 175

نصب لوله بصورت افقی

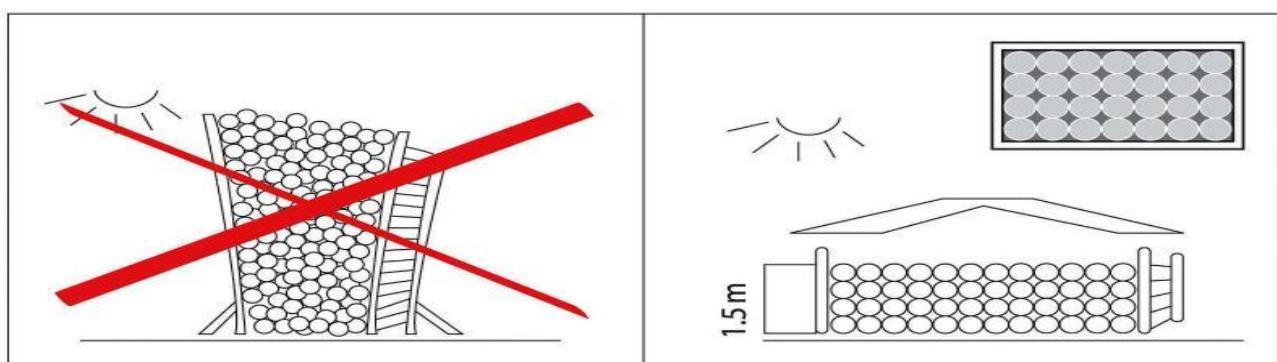
معیارهای حمل و نقل و انبارش :

هنگام حمل و نقل لوله‌ها می‌بایست به طور افقی و منظم روی هم قرار گیرند و باید توجه داشت که نواحی سوکت‌ها فشرده نشوند.

در هنگام کار در محل ساختمان، لوله‌ها را باید از خاک و مصالح ساختمانی دور نگه داشته و مانع از ورود سنگ ریزه به داخل آن‌ها شد و همچنین باید مراقب باشیم که سوکت‌ها با اشیاء سنگینی که موجب دفرمگی آن‌ها می‌شوند، برخورد نکنند. در این راستا یزد پوشفیت برای جلوگیری از دفرمگی سوکت‌ها از محافظ سوکت و برای جلوگیری از خراب شدن شیب لوله‌ها از محافظ شیب استفاده می‌کند.

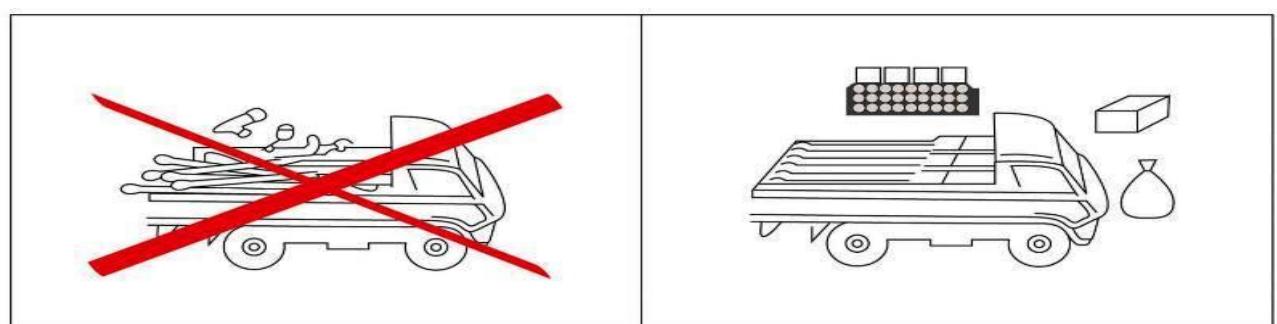
بهترین روش انبارش لوله‌ها، چیدن آن‌ها در یک انبار دربسته و یا نگهداری در مکانی سرپوشیده است. برای جلوگیری از تغییر شکل احتمالی لوله‌ها باید افقی و به شکل پالتی قرار گیرند و ارتفاع انبارش آنها نباید از $1/7$ متر بیشتر باشد.

انبار کردن لوله‌ها در انبارهای رو باز و در معرض نور خورشید توصیه نمی‌شود. زیرا این مدت طولانی است و باعث آسیب‌های بعدی می‌شود.

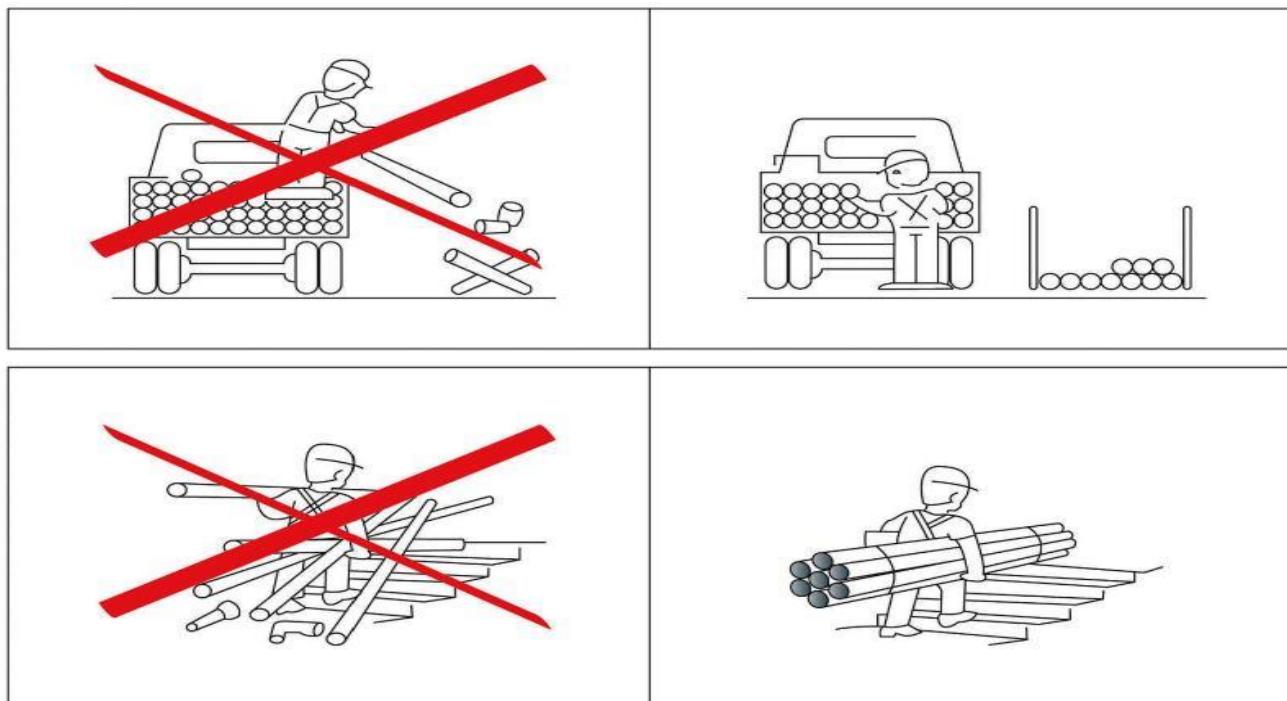
بارگیری:

لوله‌ها و اتصالات به نحوی بارگیری شوند که در هنگام حمل و نقل هیچ صدمه‌ای به آنها وارد نشود. لوله‌ها به صورت مرتب چیده شوند و از تماس آنها با اجسام تیز و برنده جلوگیری شود از خم کردن لوله‌ها اجتناب شود.

تخلیه:

بیاحتیاطی در تخلیه لوله‌ها و اتصالات به هیچ عنوان مجاز نیست.
از پرت کردن لوله‌ها و اتصالات خوداری شود.
از جابجا کردن لوله‌ها در حالی که یک سر آن‌ها روی زمین قرار دارد پرهیز شود.

تست سیستم فاضلابی پوش فیت:

با استفاده از دریچه‌های بازدید که روی لوله قائم قرار می‌گیرند ارتفاع ساختمان به چند منطقه تقسیم می‌شود و تست در هر منطقه بطور جداگانه صورت می‌گیرد. در هر منطقه بجز بالاترین نقطه، فشار آزمایش نباید کمتر از ۳ متر ستون آب (یا معادل آن فشار هوا) باشد. پس از ۱۵ دقیقه همه لوله و اتصالات زیر تست، مورد بازررسی قرار گرفته و نباید نشت آب مشاهده شود. در صورت مشاهده نشت باید قطعه معیوب یا اتصال ترمیم و یا تعویض شود و آزمایش تکرار گردد.

نحوه قرارگیری استاپر

استاپر تست

مقررات ملی ساختمان در خصوص سیستم لوله‌کشی فاضلاب:

سیفون شبکه فاضلاب ساختمان:

سیفون در واقع نوعی اتصال می‌باشد که با نگهداری عمق معینی از آب در داخل مجرای خود مانند یک مسیر یکطرفه عمل نمود و مانع از ورود گازهای فاضلابی به درون ساختمان می‌شود. کلیه تجهیزات و سرویس‌های بهداشتی موجود در ساختمان می‌بایست دارای یک سیفون با عمق آب‌بند مناسب باشند تا در شرایط متعارف کاری بتواند عمق آب‌بند خود را حداقل در حد 25mm حفظ نماید.

در صورت نصب سیفون روی لوله اصلی فاضلاب ساختمان نکات زیر باید رعایت شود:

۱. در طرف ورودی سیفون دریچه بازدید و هواکش باید پیش‌بینی شود.
۲. قطر اسمی لوله هواکش باید کمتر از نصف قطر اسمی لوله فاضلاب باشد.
۳. انتهای لوله هواکش باید در خارج از ساختمان قرار گیرد و دهانه آن با توری مقاوم حفاظت شود.

اندازه سیفون‌های فاضلاب لوازم بهداشتی با توجه به موارد استفاده آن‌ها در سایزهای مختلف است که در جدول صفحه بعد حداقل اندازه سیفون هر کدامیک از لوازم بهداشتی آمده است:

حداقل اندازه سیفون‌های لوله‌ای برای لوازم بهداشتی:

قطر اسمی سیفون		لوازم بهداشتی
اینج	میلی متر	
1-1/4	۳۲	دستشویی
1-1/4	۳۲	بیده
1-1/2	۴۰	سینک عمومی
1-1/2	۴۰	وان
1-1/2	۴۰	زیر دوشی
1-1/4	۳۲	آب خوری
1-1/3	۴۰	سینک آشپزخانه و رستوران
1-1/2	۴۰	پیسوار
۴	۱۰۰	توالت شرقی
1-1/2	۴۰	لگن رختشویی دستی
۲	۵۰	ماشین رختشویی خانگی
۳	۸۰	ماشین رختشویی تجاری
1-1/2	۴۰	ماشین ظرفشویی خانگی
۳	۸۰	ماشین ظرفشویی تجاری
۲	۵۰	کف شوی خانگی
۳	۸۰	کف شوی فضاهای عمومی و تجاری

محاسبات لوله کشی فاضلاب:

D.F.U: مقدار حداکثر جریان لحظه‌ای فاضلاب می‌باشد که مقادیر مطابق جدول زیر می‌باشد:

جدول U وسایل بهداشتی:

قطر سیفون(میلیمتر)	D.F.U	لوازم بهداشتی
۵۰	۲	ماشین رختشویی خانگی
۷۵	۶	لوازم بهداشتی یک حمام کامل
۴۰	۴	وان
۴۰	۲	زیر دوشی
۳۲	۱	بیده
۵۰	۲	ماشین ظرفشویی خانگی
۳۲	۱/۲	آبخوری
۵۰	۲	کفشوی خانگی
۴۰	۲	سینک آشپزخانه
۳۲	۱	دستشویی
۱۱۰	۴	توالت غیر عمومی
۱۱۰	۶	توالت عمومی

تعیین قطر لوله پوش‌فیت برای لوله‌های عمودی:

D.F.U بیشترین مقدار			قطر لوله (میلیمتر)
لوله‌های عمودی			
کل D.F.U	کل D.F.U	کل D.F.U	DN
برای بیش از سه طبقه انشعاب	برای سه طبقه انشعاب	برای انشعاب هر طبقه	
۲۴	۱۰	۶	۵۰
۴۲	۲۰	۹	۷۵
۵۰۰	۲۴۰	۹۰	۱۱۰
۱۱۰۰	۵۴۰	۲۰۰	۱۲۵

تعیین قطر لوله پوشفیت برای لوله های اصلی افقی و شاخه های آن:

شیب در هر فوت طول			قطر لوله (میلیمتر)
%۴	%۲	%۱	DN
۲۶	۲۱	-	۵۰
۳۱	۲۴	-	۷۵
۲۵۰	۲۱۶	۱۸۰	۱۱۰
۵۷۵	۴۸۰	۳۹۰	۱۲۵

نکته های اجرایی در لوله کشی فاضلاب:

- در لوله کشی فاضلاب بهداشتی داخل ساختمان حداقل قطر اسمی لوله و اتصالات باید ۵۰ میلی متر (۲ اینچ) باشد. در صورتی که اندازه قطر اسمی سیفون هر یک از لوازم بهداشتی از ۵۰ میلی متر (۲ اینچ) کمتر باشد، بلافاصله پس از سیفون باید قطر اسمی لوله فاضلاب تبدیل شود و حداقل به ۵۰ میلی متر (۲ اینچ) برسد.
- قطر اسمی شاخه افقی لوله فاضلابی که توالت شرقی به آن متصل می شود، حداقل باید ۱۰۰ میلی متر (۴ اینچ) باشد.
- اتصال شاخه افقی به لوله قائم فاضلاب، باید با زاویه حداکثر ۴۵ درجه باشد مگر اینکه قطر اسمی شاخه افقی کوچکتر از قطر اسمی لوله قائم باشد. در این حالت زاویه اتصال ممکن است بزرگتر از ۴۵ درجه باشد.
- می توان حداکثر معادل ۸ دستگاه توالت را به یک لوله جانبی فاضلاب وصل نمود. چنانچه قطر لوله حداقل ۱۰۰ میلی متر و طولش کمتر از ۱۵ متر باشد، بهترین شیب در این وضعیت ۹ میلی متر به ازاء هر متر است.
- هنگامی که به یک لوله جانبی معادل چهار سرویس دستشویی متصل باشد، حداقل قطر مجاز ۵۰ میلی متر بوده و طول مناسب در چنین شرایطی حداکثر ۴ متر و شیب ۱۸:۴۴ میلی متر در هر متر می باشد.
- اعیابات هم قطر وارد به لوله های جانبی باید با قوسی که حداقل شعاع آن ۲۵ میلی متر باشد و یا تحت زاویه ۴۵ درجه صورت گیرد.
- چنانچه قطر لوله جانبی ۷۰ میلی متر بوده و به یک لوله قائم هم قطر متصل شود، شعاع قوس محل وصل باید حداقل ۵۰ میلی متر یا زاویه ۴۵ درجه باشد.
- در موقعي که لوله اصلی از زیر ساختمان عبور می کند، لازم است که حداقل بوسیله ماسه بادی به ضخامت ۱۰ سانتی متر شن یا ماهیچه سیمانی از قسمت های مهار گردد و یا شیب کافی و اصولی رعایت شود.
- از قرار دادن بخش انتهایی لوله های هوکش (عصائی) در نزدیکی کولر و یا هر نوع تجهیزات مکنده دیگر اجتناب شود.

توصیه‌های مهم به مجریان:

۱. آماده‌سازی کارگاه، شرایط و ابزار کار:
  - محیط در نظر گرفته شده برای کارگاه تمیز و دور از گرد و غبار باشد.
  - برای محافظت بیشتر بهتر است لوله‌ها بر روی شاسی قرار گیرد.
  - ابزار مورد نیاز برای کار عبارتند از: لوله‌بر، لوله پخ‌کن، کونیک‌کن و لوله‌گیر.
  - پاک کردن کامل بدنه لوله و اتصالات، حلقه آب‌بندی و جایگاه استقرار آن (سوکت) قبل از نصب هر قطعه از الزامات یک اجرای صحیح است. دقت شود که پاکیزگی به عنوان یک اصل همواره مورد توجه قرار گیرد.
۲. لبه حلقه آب‌بندی به هنگام قرار گرفتن در سوکت حتماً بطرف پایین باشد.
۳. در صورت نیاز به برش لوله حتماً از لوله بر استفاده شود. استفاده از اره به هیچ وجه مجاز نمی‌باشد.
۴. برای اریب یا پخ کردن قسمت‌های بریده شده، فقط از لوله پخ کن (کونیک کن) استفاده شود.
۵. سیستم فاضلاب باید با استفاده از بسته‌های ثابت و غیرثابت و ساپورت‌های نگهدارنده و با در نظر گرفتن فاصله مشخص، مهار شود.
۶. رعایت شیب مناسب در سیستم بسیار حائز اهمیت است.
۷. الگوها باید تا حد امکان به سقف نزدیک باشد.
۸. لوله‌کشی در کوتاه‌ترین مسیر و با حداقل پیچ و خم اجراء شود.
۹. مسیرها طوری انتخاب شود که حتی الامکان نیاز به بریدن و شکاف دادن به حداقل برسد.
۱۰. اجزاء سیفون کاملاً در یک محور قرار گیرند. هرگونه پیچیدگی موجب از بین رفتن کارایی آن خواهد شد.
۱۱. پس از نصب هر یک از اجراء سیستم برای ممانعت از وارد شدن نخاله‌های ساختمانی و... حتماً از درپوش استفاده شود.
۱۲. از جوشکاری در نزدیکی لوله و اتصالات که موجب آسیب آن می‌شود خودداری شود.
۱۳. مجاری از مسیرهای امن عبور داده شود و تغییرات احتمالی در آینده مد نظر گرفته شود.

پیوست ۱: ارتفاع نصب وسایل بهداشتی:

در نصب وسایل بهداشتی تراز بودن و ارتفاع شیرآلات و همچنین فاصله از دیوارهای اطراف و فاصله با لوله‌های فاضلاب نقش مهمی را دارا می‌باشد. در زیر استاندارد ارتفاع نصب شیر سرویس‌های بهداشتی آمده است.

۱. ارتفاع نصب شیر دستشویی از کف تمام شده ۵۵ سانتیمتر
۲. ارتفاع نصب شیر دوش از کف تمام شده ۸۵ الی ۹۰ سانتیمتر
۳. ارتفاع نصب شیر سینک از کف تمام شده ۴۵ الی ۵۰ سانتیمتر
۴. ارتفاع نصب شیر ماشین ظرفشویی از کف تمام شده ۶۵ الی ۱۱۰ سانتیمتر
۵. ارتفاع نصب شیر مخلوط توالت فرنگی یا ایرانی از کف تمام شده ۴۵ الی ۵۰ سانتیمتر
۶. ارتفاع نصب شیر فلاش تانک توالت فرنگی از کف تمام شده ۱۵ سانتیمتر
۷. ارتفاع نصب شیر فلاش تانک توالت ایرانی از کف تمام شده ۱۷۰ الی ۱۸۰ سانتیمتر
۸. ارتفاع نصب شیر مخلوط بیده از کف تمام شده ۲۰ سانتیمتر

پیوست ۲: جدول مشخصات متدها:

تحمل دما	کاربرد	جنس متده	نوع متده
۲۰۰	سوراخ کاری مواد نرم	فولاد ابزارسازی	W.S
۶۰۰	سوراخ کاری فولاد	فولاد ابزارسازی آلیاژی	H.S.S یا S.S
۹۰۰	سوراخ کاری کاشی و سرامیک	الماسه	H.M

برخی از نمادهای وسایل بهداشتی بر روی نقشه‌های تاسیساتی

نمادهای شماتیک	نمادهای پلان	نام	نمادهای شماتیک	نمادهای پلان	نام
		توالت ایرانی توالت فرنگی			سینک طرفشویی
		دستشویی			بیده
		زیر دوشی			وان
		ماشین لباسشویی			ماشین ظرفشویی
		آب گرمکن			زانو سه راهی
		ورودی			